C/2024/504

23.1.2024

P9_TA(2023)0234

Sporazum o partnerstvu in sodelovanju med EU in Malezijo (resolucija)

Nezakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. junija 2023 o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi, v imenu Unije, Okvirnega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Vlado Malezije na drugi strani (11714/2022 – C9-0430/2022 – 2022/0221M(NLE))

(C/2024/504)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju sklepa Sveta o sklenitvi, v imenu Unije, Okvirnega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Vlado Malezije na drugi strani (11714/2022),

— ob upoštevanju zahteve za odobritev, ki jo je Svet podal v skladu s členom 209 in točko (a)(iii) drugega pododstavka člena 218(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije (C9-0430/2022),

— ob upoštevanju osnutka Okvirnega sporazuma o partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Vlado Malezije na drugi strani (11732/2022),

— ob upoštevanju skupnih sporočil Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 16. septembra 2021 z naslovom Strategija EU za sodelovanje v indijsko-pacifiški regiji (JOIN(2021)0024) ter z dne 1. decembra 2021 z naslovom Strategija Global Gateway (JOIN(2021)0030),

— ob upoštevanju svojih resolucij z dne 7. junija 2022 o EU in varnostnih izzivih v indijsko-pacifiški regiji [1] ter z dne 5. julija 2022 o indijsko-pacifiški strategiji na področju trgovine in naložb [2],

— ob upoštevanju skupne izjave voditeljev, o kateri so se dogovorili na obeležitvenem vrhu EU-Združenje držav jugovzhodne Azije (ASEAN) 14. decembra 2022 v Bruslju,

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. oktobra 2017 o političnih odnosih EU z Združenjem držav jugovzhodne Azije (ASEAN) [3],

— ob upoštevanju Sporazuma o sodelovanju med Evropsko gospodarsko skupnostjo ter Indonezijo, Malezijo, Filipini, Singapurjem in Tajsko, državami članicami Združenja držav jugovzhodne Azije, ki je bil podpisan 7. marca 1980 [4] in je pravna podlaga za odnose med EU in združenjem ASEAN,

— ob upoštevanju drugega izbirnega protokola k Mednarodnemu paktu o državljanskih in političnih pravicah z dne 15. decembra 1989, katerega cilj je odprava smrtne kazni,

— ob upoštevanju Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah z dne 16. decembra 1966 ter njegovega izbirnega protokola,

— ob upoštevanju Konvencije OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali ponižujočim kaznim ali ravnanju z dne 10. decembra 1984 in njenega izbirnega protokola,

— ob upoštevanju Mednarodne konvencije o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem z dne 23. decembra 2010,

— ob upoštevanju Konvencije OZN o statusu beguncev iz leta 1951 in njenega protokola iz leta 1967,

— ob upoštevanju konvencij Mednarodne organizacije dela (konvencije MOD),

---

[1] UL C 493, 27.12.2022, str. 32.
[2] UL C 47, 7.2.2023, str. 15.
[3] UL C 346, 27.9.2018, str. 44.
[4] UL L 144, 10.6.1980, str. 2.

— ob upoštevanju Rimskega statuta Mednarodnega kazenskega sodišča z dne 17. julija 1998,

— ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah z dne 16. decembra 1966 ter njegovega izbirnega protokola,

— ob upoštevanju svojih resolucij z dne 11. septembra 2013 s priporočili Evropskega parlamenta Svetu, Komisiji in Evropski službi za zunanje delovanje o pogajanjih za sporazum o partnerstvu in sodelovanju med EU in Malezijo ([5]), z dne 17. decembra 2015 o Maleziji ([6]) ter z dne 18. januarja 2023 o človekovih pravicah in demokraciji v svetu ter politiki Evropske unije na tem področju – letno poročilo 2022 ([7]),

— ob upoštevanju člena 105(2) Poslovnika,

— ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

— ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve (A9-0194/2023),

A. ker sta EU in indijsko-pacifiška regija neločljivo povezani, saj sta njuni gospodarstvi medsebojno odvisni, združujejo pa ju tudi skupni izzivi;

B. ker je Parlament izrazil močno zavezanost podpori združenju ASEAN kot osrednji organizaciji za regionalno sodelovanje; ker je Malezija ustanovna članica združenja ASEAN in ima ključno vlogo pri spodbujanju njegovega splošnega napredka;

C. ker sta EU in ASEAN leta 2022 praznovala 45. obletnico diplomatskih odnosov; ker so voditelji in voditeljice EU in ASEAN v skupni izjavi na spominskem vrhu 14. decembra 2022 ponovno poudarili, da sta EU in ASEAN strateška partnerja s skupnim interesom za mirno, stabilno in uspešno regijo;

D. ker sodelovanje med EU in Malezijo temelji na sporazumu o sodelovanju med EU in združenjem ASEAN iz leta 1980; ker je Malezija že od nekdaj tesna partnerica EU;

E. ker je Svet leta 2004 Komisijo pooblastil za pogajanja o ločenem sporazumu o partnerstvu in sodelovanju z Malezijo;

F. ker sta EU in Malezija februarja 2011 začeli pogajanja o sporazumu o partnerstvu in sodelovanju, ki sta jih zaključili 12. decembra 2015;

G. ker so bili 5. avgusta 2016 osnutki sklepov Sveta o podpisu in sklenitvi sporazuma o partnerstvu in sodelovanju Svetu predstavljeni kot sporazum „samo za EU“ med Evropsko unijo in Malezijo; ker je 17. marca 2017 Odbor stalnih predstavnikov vlad držav članic pri Evropski uniji zavzel stališče, da bi bilo treba sporazum o partnerstvu in sodelovanju podpisati in skleniti kot „mešani“ sporazum;

H. ker se je Malezija strinjala, da bi moral biti sporazum o partnerstvu in sodelovanju mešan, a se je odločila, da ga ne bo začasno uporabljala;

I. ker sta EU in Malezija sporazum o partnerstvu in sodelovanju podpisali 14. decembra 2022;

J. ker bo sporazum o partnerstvu in sodelovanju okrepil sodelovanje na več področjih politik, kot so človekove pravice, neširjenje orožja za množično uničevanje, boj proti terorizmu, boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu, trgovina, migracije, okolje, energija, podnebne spremembe, promet, znanost in tehnologija, zaposlovanje in socialne zadeve, izobraževanje, kmetijstvo in kultura;

K. ker sta podpisnici sporazuma o partnerstvu in sodelovanju EU-Malezija potrdili, da spoštujeta demokratična načela in človekove pravice, kot so določene v Splošni deklaraciji človekovih pravic in drugih pomembnih mednarodnih instrumentih na področju človekovih pravic; ker je stanje na področju človekovih pravic v Maleziji ostaja problematično;

L. ker morajo institucije in organi EU, vključno z Evropsko službo za zunanje delovanje, zagotoviti, da bodo EU in države članice v skupni zunanji in varnostni politiki EU dosledno izvajale svoje obveznosti na področju človekovih pravic;

M. ker se malezijska nova vlada enotnosti sooča z velikimi izzivi pri izvajanju demokratičnih reform, tudi na področju pravne države, spoštovanja človekovih pravic in premagovanja globoke družbene polarizacije;

([5]) UL C 93, 9.3.2016, str. 89.
([6]) UL C 399, 24.11.2017, str. 137.
([7]) Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0011.

N. ker se malezijski zakon o uporu ter zakon o komunikacijah in multimedijskih storitvah v nekaterih primerih uporabljata za omejevanje svobode govora poslancev parlamenta te države; ker sta svoboda izražanja in zbiranja v Maleziji trenutno ogroženi, tudi zaradi obstoja obsežnih in nejasnih zakonov, vključno z zakonom o uporu, zakonom o tisku in publikacijah ter oddelkoma 504 in 505(b) kazenskega zakonika, ki inkriminirajo govor, ki vodi v kršitev „javnega miru“; ker po različnih poročilih zagovornikov človekovih pravic malezijske oblasti vse pogosteje uporabljajo kazenske preiskave za nadlegovanje novinarjev, aktivistov civilne družbe, akademikov in navadnih državljanov, ki uporabljajo družbene medije;

O. ker Malezija ni podpisala konvencije OZN o statusu beguncev iz leta 1951; ker je pri Visokem komisariatu Združenih narodov za begunce (visoki komisar OZN za begunce) registriranih približno 185 000 beguncev in prosilcev za azil, vključno z več kot 100 000 etničnimi rohinškimi muslimani, vendar ti begunci in prosilci za azil nimajo dodeljenega pravnega statusa; ker Malezija begunce izžene nazaj v Mjanmar, kar je očitna kršitev pravice do azila in načela nevračanja;

P. ker delavci migranti predstavljajo približno 20–30 % delovne sile v državi in so pogosto žrtve prisilnega dela in kršitev človekovih pravic; ker se begunci, prosilci za azil in osebe brez državljanstva soočajo tudi z visokim tveganjem prisilnega dela, saj jim zaradi nepriznanega statusa ni dovoljen dostop do zakonite zaposlitve; ker so bili nedavno ugotovljeni dokazi o prisilnem delu in delu otrok v Maleziji;

Q. ker Malezija ni podpisnica drugega izbirnega protokola k Mednarodnemu paktu o državljanskih in političnih pravicah, namenjenega odpravi smrtne kazni;

R. ker je malezijski parlament 3. aprila 2023 odobril predlog zakona, s katerim bi prenehali obvezno uporabljati smrtno kazen in to kazen omejili na huda kazniva dejanja;

S. ker je EU tretja največja trgovinska partnerica združenja ASEAN, enako pa velja tudi obratno; ker je EU peta največja trgovinska partnerica Malezije, slednja pa je tretja največja trgovinska partnerica EU v združenju ASEAN;

T. ker so se pogajanja o prostotrgovinskem sporazumu med EU in Malezijo začela leta 2010, vendar so bila na prošnjo Malezije po sedmih krogih leta 2012 prekinjena;

Indijsko-pacifiška strategija EU in strateško partnerstvo z ASEAN

1. ugotavlja, da ima indijsko-pacifiška regija vse večji strateški pomen za Evropo; znova izraža podporo strategiji EU za sodelovanje v indijsko-pacifiški regiji;

2. poudarja zavezanost EU svobodni, odprti in na pravilih utemeljeni indijsko-pacifiški regiji; ponovno poudarja, da je treba hitro začeti izvajati novo indijsko-pacifiško strategijo EU, da bi partnericam EU v regiji ponudili priložnost, da se skupaj spoprimejo s skupnimi izzivi, branijo mednarodni red, ki temelji na pravilih, ter se zavzamejo za skupne vrednote in načela EU-ASEAN; se zavzema za tesnejše sodelovanje z državami v regiji, zlasti z državami ASEAN;

3. poudarja, da je združenje ASEAN strateški partner EU v indijsko-pacifiški regiji; pozdravlja slavnostni vrh EU-ASEAN, ki je potekal 14. decembra 2022; upa, da bo izvajanje skupne izjave voditeljev EU in ASEAN poglobilo sodelovanje z državami jugovzhodne Azije, zlasti z Malezijo; ponovno poudarja politično vrednost trdnih dvostranskih odnosov med združenjem ASEAN in EU na splošno ter zlasti med Malezijo in EU;

4. znova poziva k hitremu izvajanju strategije EU Global Gateway ob usklajevanju z indijsko-pacifiško strategijo; poudarja, da ima z geopolitičnega vidika ta pristop osrednjo vlogo in da v pristop Ekipa Evropa vključuje razsežnosti, usmerjene v trajnostni razvoj, preobrazbene razsežnosti, razsežnosti, ki krepijo odpornost in temeljijo na vrednotah; pozdravlja napoved finančnega svežnja v višini 10 milijard EUR za pospešitev naložb v infrastrukturo v državah združenja ASEAN, zlasti v zvezi z zelenim prehodom in trajnostno povezljivostjo;

5. pozdravlja dejstvo, da so voditelji EU in ASEAN ponovno potrdili medsebojno spoštovanje načel suverenosti in ozemeljske celovitosti, kot je zapisano v Ustanovni listini Organizacije združenih narodov; znova poudarja, da je ruska vojaška agresija proti Ukrajini očitna kršitev mednarodnega prava; pozdravlja dejstvo, da je Malezija glasovala za resolucije OZN v podporo Ukrajini, vključno z resolucijo, v kateri se zahteva, da Rusija nemudoma, v celoti in brezpogojno umakne vse svoje vojaške sile z ozemlja znotraj mednarodno priznanih meja Ukrajine; spodbuja Malezijo, naj spodbuja spoštovanje mednarodnega prava, podpre Ukrajino in zavzame jasno stališče proti ruski vojaški agresiji proti Ukrajini, tudi v okviru združenja ASEAN;

6. ugotavlja, da je jugovzhodna Azija ena najbolj ogroženih regij na svetu, ko gre za posledice globalnega segrevanja; z zanimanjem pričakuje sklic prvega ministrskega dialoga ASEAN-EU o okolju in podnebnih spremembah leta 2023; ugotavlja, da je bila razprava o palmovem olju izziv v odnosih med EU in Malezijo;

Sporazum o partnerstvu in sodelovanju med EU in Malezijo

7. pozdravlja sklenitev sporazuma o partnerstvu in sodelovanju z Malezijo; meni, da ta sporazum vzpostavlja trden pravni okvir za nadaljnjo krepitev dolgoletnih dvostranskih političnih in gospodarskih odnosov, pa tudi za razpravo o regionalnih in globalnih vprašanjih, kot so med drugim spodbujanje demokracije, človekove pravice in mednarodno pravosodje, krepitev mednarodnega okvira za neširjenje orožja za množično uničevanje ter boj proti terorizmu in proti korupciji;

8. poudarja, da mora sodoben in v prihodnost usmerjen sporazum o partnerstvu in sodelovanju zagotoviti ambiciozen okvir za sodelovanje v boju proti podnebnim spremembam ter za spodbujanje enakosti spolov in pravic žensk; poziva EU, naj pri izvajanju sporazuma o partnerstvu in sodelovanju te vidike postavi v središče odnosov med EU in Malezijo;

9. poziva malezijske oblasti, naj spremenijo diskriminatorni zakon o nacionalnosti in državljanstvu, ki ogroža temeljne človekove pravice žensk, in sprejmejo učinkovite ukrepe za obravnavanje diskriminacije žensk na delovnem mestu, vključno z diskriminacijo pri dostopu do zaposlitvenih možnosti in obravnave, odsotnostjo porodniškega dopusta in neenakimi plačami med moškimi in ženskami;

10. poziva pogodbenici, naj se zavežeta, da bosta podpirali izvajanje in izvrševanje nacionalne zakonodaje o skrbnem pregledu v podjetjih in odgovornosti podjetij, se dogovorili o bolj specifičnih obveznostih glede na trajnostne ocene učinka, izmenjevali ustrezne informacije, kot je število preiskav, pregledov in izvršilnih ukrepov, ter zagotovili usposabljanje ali tehnično pomoč podjetjem o skrbnem pregledu v podjetjih in odgovornosti podjetij;

11. poudarja, da sta se pogodbenici dogovorili o sodelovanju na področjih znanosti, tehnologije in inovacij, pa tudi v sektorjih zelene tehnologije, energije in prometa;

12. želi spomniti, da sporazum o partnerstvu in sodelovanju potrjuje zavezanost pogodbenic spodbujanju trajnostnega razvoja, sodelovanju pri reševanju izzivov podnebnih sprememb in globalizacije ter prispevanju k mednarodno dogovorjenim razvojnim ciljem, zlasti h krepitvi globalnega partnerstva za razvoj, kot je bilo obnovljeno v agendi za trajnostni razvoj do leta 2030; spodbuja obe pogodbenici, naj okrepita prizadevanja za odpravo učinkov podnebnih sprememb s sprejetjem in izvajanjem učinkovitejših podnebnih politik za energetski prehod in razogljičenje;

13. poudarja zavezo pogodbenic, da bodo okrepile sodelovanje pri reševanju vprašanj blažitve podnebnih sprememb in prilagajanja nanje v okviru Okvirne konvencije OZN o spremembi podnebja; poudarja, da bi bilo treba pri vseh dejavnostih pogodbenic v okviru sporazuma o partnerstvu in sodelovanju upoštevati izvajanje veljavnih večstranskih okoljskih sporazumov, vključno s Pariškim sporazumom;

14. poudarja, da se Malezija sooča z vse večjo degradacijo okolja v številnih regijah, vključno s krčenjem gozdov, izgubo biotske raznovrstnosti ter onesnaževanjem zraka in vode; poziva obe pogodbenici, naj se pri sodelovanju v boju proti tem problemom osredotočita na reševanje teh vprašanj;

15. pozdravlja dejstvo, da sporazum o partnerstvu in sodelovanju podpira spodbujanje izobraževanja in kulturnega sodelovanja, vključno z medosebnimi izmenjavami;

16. poudarja, da so v skladu s členom 1(1) sporazuma o partnerstvu in sodelovanju človekove pravice in spoštovanje demokratičnih načel, pravne države in dobrega upravljanja bistveni elementi tega sporazuma; poziva, naj se okrepi dvostransko sodelovanje pri spodbujanju in varstvu človekovih pravic, zlasti kar zadeva izmenjavo najboljše prakse, izobraževanje o človekovih pravicah, vzpostavitev smiselnega in široko zasnovanega dialoga o človekovih pravicah ter sodelovanje v ustreznih organih OZN za človekove pravice; izreka pohvalo Maleziji zaradi tega, ker je 26. februarja 2019 izdala stalno povabilo za posebne postopke Sveta OZN za človekove pravice; spodbuja jo, naj posebno poročevalko OZN o položaju zagovornikov človekovih pravic povabi na obisk države;

17. znova poziva malezijske oblasti, naj razveljavijo preširoko zastavljen zakon o uporu in vso zakonodajo, vključno z zakonom o preprečevanju terorizma, zakonom o tisku in publikacijah, zakonom o komunikacijah in multimedijskih storitvah, zakonom o mirnem zbiranju, pa tudi drugimi ustreznimi določbami kazenskega zakonika, uskladijo z mednarodnimi standardi o svobodi izražanja in zbiranja ter varovanju človekovih pravic; znova poziva malezijske oblasti, naj omogočijo mirno zbiranje, zagotovijo varnost vseh udeležencev in njihovo svobodo izražanja;

18. ponovno izraža zaskrbljenost zaradi sprejetja zakona o svetu za nacionalno varnost leta 2016, s katerim so bila temu svetu in varnostnim silam podeljena izredna pooblastila; ponovno poziva malezijske oblasti, naj razveljavijo ta zakon, ki je v nasprotju z mednarodnimi standardi na področju človekovih pravic; poudarja, da potreba po zaščiti nacionalne varnosti ne sme prezreti obveznosti varovanja državljanskih in političnih pravic;

19. ponovno poziva malezijske oblasti, naj ratificirajo in izvajajo ključne mednarodne konvencije o človekovih pravicah, vključno z Mednarodnim paktom o državljanskih in političnih pravicah, Mednarodnim paktom o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, Mednarodno konvencijo o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije in Rimskim statutom Mednarodnega kazenskega sodišča;

20. poziva malezijsko vlado, naj nemudoma ratificira in začne izvajati vse temeljne konvencije MOD, tudi o sindikalni svobodi in varstvu sindikalnih pravic (št. 87), o diskriminaciji (št. 111) ter o varnosti in zdravju pri delu (št. 155); pozdravlja, da je Malezija nedavno ratificirala protokol iz leta 2014 h Konvenciji o prisilnem ali obveznem delu iz leta 1930; poziva malezijsko vlado, naj odločno ukrepa proti prisilnemu delu, vključno z zlorabami delavcev v gospodinjstvu, in naj delodajalcem prepove hrambo potnih listov brez privolitve zaposlenih; spodbuja malezijske oblasti, naj okrepijo prizadevanja za odkrivanje žrtev trgovine z ljudmi med delavci iz Ljudske republike Kitajske pri infrastrukturnih projektih, povezanih z Ljudsko republiko Kitajsko;

21. izraža zaskrbljenost zaradi položaja verskih in etničnih manjšin ter domorodnih skupnosti v državi; spodbuja malezijske oblasti, naj zagotovijo celovit okvir za zaščito in podpiranje vseh manjšinskih in domorodnih skupin v državi, ob ustreznem spoštovanju njihovih temeljnih pravic, vključno z versko svobodo in kulturnimi pravicami;

22. obsoja razširjeno diskriminacijo skupnosti LGBTIQ+; poziva malezijsko vlado, naj hitro sprejme pravni okvir za zaščito skupnosti LGBTIQ+ pred diskriminacijo, ob polnem spoštovanju temeljnih pravic in v skladu z mednarodnimi standardi;

23. izraža zaskrbljenost zaradi položaja beguncev v Maleziji, zlasti v zvezi s pridržanjem in izgonom beguncev in prosilcev za azil v države, v katerih se soočajo s hudimi kršitvami človekovih pravic, vključno z rohinškimi begunci; obsoja hitro deportacijo več tisoč mjanmarskih državljanov, ne da bi se ocenile njihove prošnje za azil ali druge potrebe po zaščiti, kar krši načelo nevračanja; poziva malezijske oblasti, naj nemudoma ustavijo prisilne izgone in visokemu komisarju OZN za begunce hitro omogočijo dostop do centrov za pridržanje priseljencev; znova poziva malezijske oblasti, naj podpišejo in ratificirajo konvencijo OZN o beguncih iz leta 1951 in njen protokol iz leta 1967;

24. poudarja, da je treba sodelovanje na področju migracij izvajati ob polnem spoštovanju mednarodnega prava; poziva EU, naj pri sodelovanju z Malezijo na področju migracij spodbuja, spoštuje in varuje mednarodne standarde človekovih pravic, zlasti načeli nevračanja in prostovoljnega vračanja;

25. izreka pohvalo Maleziji za odpravo obvezne uporabe smrtne kazni; poziva malezijsko vlado, naj ohrani uradni moratorij za vse usmrtitve, dokler smrtna kazen ne bo v celoti odpravljena in vse smrtne kazni ne bodo spremenjene;

26. poziva malezijske oblasti in EU, naj v izvajanje tega sporazuma smiselno vključijo civilno družbo, sindikate in zagovornike človekovih pravic;

27. poudarja, da je treba pri vseh pogajanjih z Malezijo upoštevati pomisleke glede človekovih pravic;

28. poudarja, da prostotrgovinski sporazumi EU vsebujejo tako imenovano klavzulo o neizvajanju, ki vodi v začasno prekinitev trgovinskih preferencialov v primeru kršitev bistvenih elementov sporazuma o partnerstvu in sodelovanju;

o

o o

29. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter vladi in parlamentu Malezije.